

О. П. МІТРЯСОВА (УКРАЇНА, МИКОЛАЇВ)
МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ
ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Чорноморський державний університет імені Петра Могили, eco-terra@ukr.net

The integrated approach is grounded to formation, modernization of the content of training of specialists in environmental protection and the balanced environmental management. The main aspects of an integrated approach to designing of the content of preparation of students ecologists are distinguished; the presented analyses of the main components of curricula, and also categories which are the centers of integration of professional ecological education are defined.

Перша чверть ХХІ ст. акумулювало багатоаспектний комплекс проблем сучасної вищої освіти. Одна з таких ключових проблем – це зміст освіти. Зміст підготовки студентів, зокрема напряму «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» має органічно поєднувати фундаментальну складову з фаховою та модернізуватися відповідно до сучасних потребами особи і суспільства. Зазначимо, що підготовка студентів за цим напрямом відрізняється від інших природничих напрямів багатоаспектністю, багатоплановістю та універсальністю, що орієнтує технологію створення змісту освіти на інтеграцію знань. Інтеграція сучасного наукового знання, як одна з найважливіших тенденцій розвитку науки має знайти віддзеркалювання й у змісті навчання студентів-екологів. Проте, знання ж останніх, як правило, різноманітні, проте мозаїчні та сама дисциплінарна система породжує необхідність синтезу часткових знань, набутих у процесі вивчення окремих навчальних курсів, у цілісну наукову картину світу.

На підставі універсального характеру підготовки студентів-екологів, вважаємо за доцільне окреслити мету дослідження, яка полягає в обґрунтуванні інтегрованого підходу до формування змісту навчання майбутніх фахівців в галузі охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування. Серед основних завдань виділяємо: окреслення основних аспектів інтегрованого підходу до конструювання змісту підготовки студентів-екологів; визначення мегакатегорій та питань, що мають стати центрами інтеграції професійної екологічної освіти.

У процесі інтеграції знань ми використовуємо принципово інший підхід, а саме – об'єднання різнорідних професійних знань з позиції висвітлення світоглядних, філософських питань, а також сучасних проблем людини, суспільства, природи з метою формування у студентів цілісного світогляду, особливого типу свідомості, що характеризується багатоаспектністю світорозуміння. Інтегрований підхід до конструювання змісту навчання студентів-екологів є похідною форм прояву інтеграційних процесів у науці. Останній сприятиме формуванню у студентів понять про фундаментальні (глобальні) закони природи; усвідомленню єдності природи та розвитку світу; формуванню умінь і навичок використання знань під час розв'язання професійних завдань.

На підставі того, що підготовка студентів-екологів відрізняється багатоплановістю, окреслюємо основні мегакатегорії, що мають стати центрами інтеграції знань. Такими ключовими поняттями є: цінність життя; цінність життя кожної людини; якість життя; екологічна безпека; якість навколишнього середовища; взаємозв'язки у довкіллі; прогнозування майбутнього розвитку людини, природи і суспільства. Таким чином, наскрізною змістовою лінією підготовки студентів-екологів є визначення у змісті вище названих ключових мегакатегорій, які є центрами інтеграції знань на міждисциплінарному рівні та рівні методологічного синтезу. Безумовно, зміст окремих курсів не може повністю охопити вивчення сутності означених категорій, але підкреслюємо, що ми маємо на увазі певний внесок кожної дисципліни в усвідомлення студентами-екологами цих понять. Базовими питаннями екологічної освіти на сучасному етапі її еволюції є: взаємозв'язки в природі, суспільстві, економіці; потреби людини, людського суспільства; різноманітність біологічна, соціальна, культурна; якість життя; розвиток *smart* енергетики та *green* економіки.

Інтегрований підхід до формування змісту підготовки екологів дозволяє уникнути мозаїчності, чисельності навчальних курсів, надати нового смислу, значущості навчального матеріалу через основні категоріальні поняття, тим самим забезпечуючи цілісність навчання.